

מדי ניצח

השבוע היה כל אדם בישראל עד למאורע היסטורי. משך כמה עשרות שעות השיג צה"ל נצחון שכבר נרשם בספר דברי-הימים של המלחמות. זהו אחד הנצחונות הגדולים בתולדות המאה ה-20 — נצחון שיוזכר עם מסעו הגדול של רומל במדבר המערבי, של מונטגומרי כאל"ף עלאמיין, של פאטון בצפון צרפת, של מקארטור באוקיינוס השקט.

מי שניצח — לא היה שר או מצביא.

ניצח עם.

עם שלם הונח על כף המאזניים, כדי לברוק את מישקלו הסגולי.

עם שלם — על הייליו ואורחיו, מגויסיו ואמהותיו, נעריו וזקניו.

עם שלם נשקל — ונמצא כבד מזהב.

הוא נשקל באלף צורות שונות.

הוא נשקל כאשר טייסי חיל-האוויר ערכו "מרידה", מפני שמפקדם ציחה עליהם להגביה טוס, כדי להישמר מפגיעות-אוייב. הם תבעו — והשיגו — את הזכות להוסיף ולהגמיד טוס, כדי לתת סיוע מירבי לחבריהם שהתקדמו על הקרקע.

הוא נשקל כאשר בני המשקים ובני ירושלים ירדו למקלטים ונשארו שם — ימים שלמים — כדבר מובן מאליו.

הוא נשקל ברוח נעריו ונערותיו, שנטלו על עצמם את תפקידי אחיהם.

הוא נשקל בעת הגיוס, כשההתייצבות היתה 100%.

הוא נשקל במשמעת ההאפלה הטוטאלית בתל-אביב, בהמשך החיים הסדירים במקומות רבים, בנכונות להחזיק מעמד מבלי לדעת את כל המתרחש, ביחס הזלזול לשידורי הלוחמה הפסיכולוגית של האוייב.

המנצח האמיתי הוא, כמוכח, החייל הקרבי — באוויר, ביבשה ובים. הוא שסיכן את חייו, הוא שהקריב אותם. הוא שידע את "רגע האמת" — פנים אל פנים מול אימת-המחנה.

אך גם החייל הקרבי — הטייס הצולל לעבר תותח הנ"מ, הרובאי הזונק קדימה והמסתער, איש-השריון העולה על ריכוז השריון של האוייב, הימאי במימי אויב — אינו אלא חוד-ההנית של עם שלם.

יחד עימם נמדדים, ברגע האמת, ההורים ששימשו לו דוגמה, מוריו בכיתה-הספר, החברה בה הוא נצמא, מושגי המוסר שהוטבעו בלבו משחר ילדותו.

באותו רגע, שום מצביא אינו יכול עוד לשנותו, שום שר אינו יכול עוד להוסיף לו או לגרוע ממנו ערכי-יסוד.

★ ★ ★

רק כאשר אמת זו מובנת היטב, יש טעם לשאול: מי המצביע, אשר מערכה היסטורית זו צריכה להוקף על חשבונו?

לא פעם, השבוע, היה שמך של טעם-לפגם כמה שנראה כנסיונות של אישים שונים לחטוף לעצמם חלק מן התהילה, לזכות במנה של פירסומת וזון פוליטי על-חשבון הנצחון.

אך כל המצוי בפעולתם של צבאות, יודע כי האחראי מיספר 1 למערכה זו הוא ראש המטה הכללי.

יצחק רבין נכנס, השבוע, לרשימת המצביאים הגדולים של העמים. הוא שגיבש את צה"ל בשנים האחרונות.

הוא שהיה אחראי לעיצוב תוכניות-המבצע, שהופעלו במערכה זו.

הוא שקיבל על עצמו את האחריות — גם לנצחון, שהושג, וגם לכשלון, אילו אירע. הוא שפיקד.

ההצלחה הצבאית של מיבצע סיני נרשמה, בצדק, על חשבונו של הרמטכ"ל דאז, משה דיין — ולא על חשבון שר-הבטחון דאז, למרות שזה היה ותיק בתפקידו, ונחשב, בצדק, לאדריכל צה"ל.

הסיכוב השלישי — אשר עדיין לא זכה לשמו הפופי — הוא נצחונו של רבין.

שלו ושל עוזריו הקרובים:

- עוזר וייצמן, ראש אג"ם, מעצב חיל-האוויר בצורתו הנוכחית,
- חיים בר-לב, סגן הרמטכ"ל, שהצטרף לסגל ברגע האחרון, אך שעיצב קורם לכך את חיל-השריון.

★ ★ ★

כדי לעמוד על עוצמת הנצחון שהושג, כדאי להשתחו לקודמו — מיבצע-סיני. השחאה זו לבדה יש בה כדי להגדיר את גדולתו.

האוייב: במיבצע-סיני עמד צה"ל מול צבא ערבי אחד בלבד. הפעם הוא עמד, בשלוש חזיתות, מול ארבעה צבאות וחילות-אוויר.

● המזירות: במיבצע-סיני הגיע צה"ל לתעלה תוך 100 שעות. הפעם הושג הדבר ב-60 שעות, למרות פיזור כוחות צה"ל בכמה חזיתות, ולמרות שהמצרים לחמו הפעם — לדברי משה דיין — טוב יותר מאשר ב-1956.

● ההפתעה: במיבצע-סיני הופתעו המצרים כליל. ואילו הפעם — שום הפתעה איסטרטגית לא היתה אפשרית. ניתן היה להשיג רק מידה כלשהי של הפתעות טקטיות, שאכן הושגה ותרמה תרומה מכרעת.

● הסיוע: במיבצע-סיני פעלה ישראל תוך שיתוף-פעולה עם שתי מעצמות אדירות, שנחתו בעורף האוייב, אחרי שהיסלו את כוח-האוויר שלו. הפעם פעלה ישראל לבדה, איש לא איים על עורף המערך הערבי, וחיל-האוויר הישראלי הוא שהסמיד את הכוח האווירי של שלושה וחצי צבאות.

עתה מסתבר איפוא, בלי שום ספק, כי מיבצע-סיני היה פחות מזהיר מבחינה צבאית מכפי שנראה עד כה.

מבחינה מדינית היה מעשה-איחלת, כי קשר את ישראל בקנוניה עכורה לשתי מדינות קולוניאליות, ללא צורך צבאי. לולא כך, לא היה עבד-אל-נאצר אף מעז לטעון, השבוע, כאילו מטוסים אמריקאיים ובריטיים עוזרים לישראל.

צה"ל ומפקדיו יכולים להתגאות כי השיגו נצחון המעמיד בצל כל אשר אירע בארץ-ישראל מאז ראשית היישוב החדש.

מה חלקם של אישים אחרים?

המיבצע משמש רהביליטציה ללוי אשכול.

ברור עתה כי במשך ארבע שנות כהונתו כשר-הבטחון, הוא סיפק לצה"ל את כל אשר היה דרוש לו מבחינת הציוד, וכי בימי כהונתו התגבשה הנהגה צבאית מצויינת.

פחות ברור חלקו של משה דיין.

הוא בא לעניין ברגע האחרון, ובהדאי לא השפיע עוד על עיצוב הפעולה עצמה. אך היה לו חלק בהשגת האספקות הטקטיות. בעיתו, ואולי גם בגיבוש המוראל ערב הקרב.

אך הנצחון הוא נצחון העם, נצחון צה"ל — ונצחון מפקדו האחראי.

רב-אלוף יצחק רבין ושר הבטחון אשה דיין בשער האריות בכניסה לירושלים העתיקה